Ivacs Balázs ikt.sz.: 88/2026
megbízott főigazgató
Magyar Állami Operaház
1061 Budapest, Andrássy út 22.

Tárgy: etikai vizsgálat kezdeményezése a balettigazgató vezetői működésével kapcsolatban

Tisztelt Főigazgató Úr, Kedves Balázs!

A Magyar Állami Operaház balettegyüttesében dolgozó tagjaink nevében fordulunk Önhöz. Az átvilágítás lezárultával és Ókovács Szilveszter távozásával az intézmény működésének egy hosszú szakasza véget ért. A volt főigazgatóval szemben etikai eljárás nem indult, így vezetői döntéseinek etikai értékelése is elmaradt. Távozása ellenére nagyon hasznos lenne egy intézményi etikai audit, mert ez tenné lehetővé, hogy a jövőbeli vezető személyétől függetlenül se maradhassanak fenn olyan működési rutinok, amelyek következmények nélkül hagyják az Operaház mint szervezet számára káros vagy öncélú vezetői viselkedést.

Ettől függetlenül továbbra is időszerű, hogy a balettigazgató vezetői működésére vonatkozó panaszokat etikai vizsgálat keretében kivizsgálják, és ennek elindítása sürgős. A minisztérium Táncművészeti Bizottsága októberi javaslatában maga is jelezte, hogy a független vizsgálatnak a balettigazgatóra is ki kell terjednie. A panaszokhoz dokumentumok, levelek és tanúvallomások állnak rendelkezésre. Ezeket az érintettek védelme érdekében most nem csatoljuk, a vizsgálatot végző szakember részére védett eljárásban átadjuk.

Tudomásunk szerint a következő évad összeállítását a balettigazgató és a művészeti igazgató kapta feladatul. Az évadterv a szereposztásokon, a vendégművészek meghívásán, a Balettintézet és az MTE növendékeinek foglalkoztatásán és a szerződéseken keresztül évekre meghatározza a társulat tagjainak helyzetét. Ha ezek a döntések a vizsgálat előtt véglegesednek, éppen azokat a gyakorlatokat rögzíthetik, amelyekről a panaszok szólnak, és a vizsgálat megállapításai később nehezen érvényesíthetők. Az etikai kódex 6. pontja szerint kerülni kell minden olyan helyzetet, amely etikátlan magatartás látszatát keltheti. Ezért kérjük, hogy a vizsgálat idejére a hosszú távú személyi és szereposztási döntések kapjanak független kontrollt.

Kéréseink

1. Kérjük, hogy az Operaház Etikai kódexének 14. és 15. pontja alapján rendeljen el etikai vizsgálatot a balettigazgató vezetői működésével kapcsolatban.
2. A vizsgálatot az intézménytől és a balettegyüttes vezetésétől független, színházi etikai ügyekben jártas szakember folytassa le. Javasoljuk dr. Rihay-Kovács Zita bevonását, aki

a Vígszínház etikai eljárásrendjének kidolgozásában részt vett, és az ottani etikai eljárás állandó jogász tagja.

3. Az érintettek meghallgatása mielőbb, védett formában történjen, az azonosíthatóság elleni védelem és a megtorlásmentesség írásos garanciájával.
4. A vizsgálat terjedjen ki a rendelkezésre álló dokumentumokra és a vonatkozó intézményi iratokra: alkalmassági minősítések, szerződésbontások, munkaügyi perek iratai, szereposztási és díjazási adatok, a Magyar Nemzeti Balettintézet szabályzatai és gazdálkodása.
5. Tanúmeghallgatásokat kérünk, a tanúk védelmével
6. A vizsgálat idejére a balettigazgató alkalmassági minősítést, szerződésbontást vagy hosszú távú szereposztási kötelezettséget érintő döntései csak az Ön jóváhagyásával váljanak véglegessé vagy a munkavégzés alól a vizsgálat idejére függesszék fel.
7. A vizsgálat mandátuma tartalmazzon határidőt, és a megállapításokról az érintettek és a szakszervezet tájékoztatást kapjanak.

Az eljárás kerete

Az Operaház Etikai kódexe (33/2023. számú főigazgatói utasítás, hatályos 2024. január 1-jétől) 14. pontja a vezető munkatárs kötelességévé teszi, hogy a jogi és morális kötelességeiket megszegő munkatársakkal szemben „részrehajlás nélkül, elvszerűen és következetesen” érvényesítse a kötelességszegés indokolt és arányos következményeit. A 15. pont szerint az intézmény a bejelentéseket kivizsgálja, és megalapozott bejelentés esetén megteszi a szükséges intézkedéseket.

A kódex nem tartalmaz eljárásrendet arra az esetre, ha a bejelentés vezető munkatársat érint, és etikai bizottságot sem nevesít. A balettigazgató a balettegyüttesben a legfontosabb döntésekről diszponál, a belső bejelentési út ezért a társulat tagjai számára kockázatos lehet és a helyzet feltárásában nagyon fontos lenne elfogulatlan külső szakember bevonása. Javasoljuk, hogy a vizsgálat tapasztalatai alapján az intézmény egészítse ki kódexét eljárási szabályokkal, a Vígszínházban 2021-ben bevezetett eljárásrendhez hasonlóan.

A panaszok

Az alábbi pontokban olyan jelzéseket foglalnak össze, amelyek megítélésünk szerint vizsgálatot és tanúmeghallgatásokat indokolnak.

1. Kiszorítás gyakorlata

A balettigazgató feladatai közé tartozik a magyar balettörökség gondozása és a hazai balettélet egészének védelme, ez egy összefüggő életközösség. A panaszok szerint ezzel szemben rendszeresen, személyes érdekei mentén kiszorító gyakorlatot folytat

balettmesterekkel, aktív balettművészekkel, balettpedagógusokkal, táncmedicina szakemberekkel és intézményi partnerekkel szemben. Elzárja őket a művészi munkától, az anyagi biztonságtól, a karriertervezéstől és a tudásuk átadásától. Ennek eszközei a feketelisták, a kitiltások, a perek, valamint a nagy ráfordítással létrehozott párhuzamos struktúrák.

Ebbe a sorba illeszkedik a „szakmai alkalmatlanság” címkézéssel való nyomásgyakorlások és az erre hivatkozó elbocsájtások sora, melyek munkaügyi peresítéseiben a szakszervezet aktívan, sikeresen segítette a munkavállalókat. Az előzetes ügyvédi figyelmeztetés és a jogerős ítéletek ellenére a gyakorlat folytatódott, alkalmatlanságot érintő per jelenleg is folyamatban van.

Számos, a magyar balletthagyomány szempontjából nélkülözhetetlen tudással rendelkező balettmester és alkotó, egykori igazgató semmilyen kapcsolódási lehetőséget nem kap a társulat munkájához (balettóra, a rájuk kreált szerepek betanítása és próbája), a velük való bánásmód gyakran barátságtalan.

A külföldön sikeres magyar balettművészek vendégszerepeltetése is visszaszorult, holott az alapító okirat 3.3 e) pontja a nemzetközi hírű balettművészek vendégszerepeltetését alaptevékenységként rögzíti. A párhuzamos struktúrák legjelentősebb példája a Magyar Nemzeti Balettintézet (lásd az 5. pontot).

Nyilvános források

- Telex, 2026. szeptember 12.: Közel száz neves balettművész kéri: ne kerüljenek pozícióba azok, akik a kollégáik elleni lejárató perekben részt vettek
- Telex és hvg.hu, 2026. október 6.: a Táncművészeti Bizottság javaslata

Rendelkezésre álló, nem csatolt dokumentumok

- FB posztok, tanúvallomások és levelek

Érintett kódexpontok

- 4. c), 6., 8., 13.

2. Terhelés és egészségvédelem

A táncművészek egészségét érintő kockázat folyamatosan nő, miközben a rendelkezésükre álló egészségvédelmi és rehabilitációs támogatás szűkül. A társulat tagjainak nincs megfelelő védelme ahhoz, hogy a munkáltató elvárásainak egészségük veszélyeztetése nélkül megfelelhessenek.

A Diótörő a 2025/26-os évadban 43 előadással és két nyilvános főpróbával szerepelt a műsoron, a 2026/27-es évadban sajtószámítás szerint 51 előadással. Egy előadásban 65 táncművész és 40 balettnövendék lép színpadra. Ez a terhelés minden szakmai értékelési szempontból extrém. Kovács Noel Ágoston 2024 januárjában túlhajszoltságra és sorozatos sérülésekre hivatkozva mondott fel. Az Operaház akkor nyilvánosan azzal válaszolt, hogy a

balett a versenysporthoz hasonló munka, amely nagy fizikai megterheléssel és sérülésekkel jár. A nemzetközi táncegészségügyi ajánlások terheléstervezést, regenerációs időt és sérülésmegelőzést írnak elő, és a terhelés növekedésével a támogató ellátásnak is bővülnie kellene.

Nyilvános források

- Telex, 2025. december 24.: 600 kilónyi hópehely selyempapírból. Az Opera Diótörője a kulisszák mögül
- Átlátszó, 2026. október 29.: „Mi voltunk a kísérleti nyulak”
- Telex és 444, 2024. január 11.: Kovács Noel Ágoston felmondása

Rendelkezésre álló, nem csatolt dokumentumok

- tanúvallomások

Érintett kódexpontok

- 4. c), 10., 13.

3. Orosz állami rendezvények

A balettigazgató rendszeresen a Magyar Állami Operaház nevével szerepel olyan oroszországi rendezvényeken, amelyek az orosz állam kulturális diplomáciájának részei, és így az aktuális politikai céloktól nem választhatók el.

2024-ben a moszkvai Bolsoj Színházban átadott Benois de la Danse díj zsűrijének tagja volt, a gálán a Magyar Nemzeti Balett táncosai is felléptek. 2026-ban a Bolsojban rendezett XV. Nemzetközi Balettverseny zsűrijében ült, a hivatalos közlés a Magyar Nemzeti Balett igazgatójaként nevezte meg. Egy ott adott interjúban azt mondta, reméli, hogy a jövőben is visszatérnek. A szentpétervári Dance Open fesztiválra 2025-re fellépést szervezett, mely a társulat tagjainak aggodalmai miatt maradt el.

A vizsgálatnak arra kell választ adnia, hogy ezeket a szerepléseket ki hagyta jóvá, milyen költségviselés mellett, és mérlegelte-e valaki az intézmény nemzetközi megítélésére és Magyarország EU-s helyzetére gyakorolt hatásukat.

Nyilvános források

- Moscow Ballet Competition, 2026: a XV. Nemzetközi Balettverseny zsűrijének névsora
- vocidellopera.com, 2026: interjú Solymosi Tamással a versenyről
- Hungary Today, 2024. június 25.: a Benois de la Danse zsűrije
- danceopen.com: a fesztivál fellépőinek adatlapjai

Érintett kódexpontok

- 5., 6., 10.

4. Ízlés, mint mérce

A balettigazgató a saját, nem is következetesen alkalmazott ízlését több fórumon félrevezető módon közmegegyezéses balettszakmai sztenderdként mutatja be. Erre alapozva dönt alkalmasságról és alkalmatlanságról, és ezzel együtt állásbiztonságról és fegyelmi kérdésekről.

A balettigazgató által létrehozott minősítési rendszer több, szakmailag magasan jegyzett szakember szerint a balett technika szempontjából is szubjektív és következetlen, közalkalmazotti minősítésre, melynek munkajogi következményei vannak, alkalmatlan, művészeti szempontból kontraproduktív és munkaügyi perekben a balettigazgató által tanúként felkért kollégák hivatkozásai „alaki problémára" és „kondíciós hiányosságokra" a jogi próbát sem állták ki. Volf Katalin Kossuth-díjas táncművész „Nem alkalmas" minősítést kapott a munkaadójától.

A mérce alkalmazása sem egységes. Egyes munkatársak foglalkoztatása folyamatos, noha hosszú ideje nem lépnek színpadra, másoknál a vélt „színpadi alkalmatlanság" egzisztenciális következménnyel jár.

Nyilvános források

- Telex, 2026. szeptember 12. (mint fent)

Rendelkezésre álló, nem csatolt dokumentumok

- Állapotfelmérés, minősítési dokumentumok, tanúvallomások

Érintett kódexpontok

- 4. a), 4. b), 7., 14.

5. Balettintézet

A balettigazgató nem gondoskodott arról, hogy az intézményben szervezett balettoktatás, amely kimondottan az ő szakmai vízióját követi, megfeleljen a nemzetközi táncpedagógiai irányelveknek a gyermek- és ifjúságvédelem és az oktatók képzettsége tekintetében. Az oktatók javadalmazása és a képzés pénzügyi keretei átláthatatlanok, és szabálytalanságokat vetnek fel. Azzal, hogy a növendékeknek kizárólagosságot biztosít bizonyos balettek gyerekszerepeiben, az állami balettképzésben tanulókat elzárja a szakmai fejlődéshez nélkülözhetetlen lehetőségektől, az állami infrastruktúrát pedig saját célra piacosítja.

A Magyar Nemzeti Balettintézetet a balettigazgató alapította 2016-ban. Négyéves kortól fogad gyerekeket, akkreditációval nem rendelkezik, államilag elismert végzettséget nem ad és nincs összhangban az intézet alapító okiratában foglaltakkal, és tandíjat szed. Nem, hogy az állami infrastuktúra, pl. a balett termek, a jelmezek, az Operaház marketingtámogatása, az adminisztratív dolgozók munkájának a felhasználása pontosan milyen szabályok szerint zajlik és mi ennek az indokoltsága, nem tisztázott a növendékeket támogató alapítvány szerepe és a pénzügyi transzferek etikai kerete és az sem, hogy a Balettintézet oktatói mikor milyen forrásból kapnak javadalmazást és pontosan mire.

Szakály György, a Magyar Táncművészeti Főiskola volt rektora már az alapításkor félrevezetőnek nevezte a Magyar Nemzeti Balettintézet nevét, mert az a patinás Állami Balettintézetre utal, melynek az MTE a jogutódja. A Magyar Táncművészeti Egyetem növendékei azóta nem kapnak gyerekszerepet a repertoárban.

Ellenőrizendő különösen:

- rendelkeznek-e az oktatók magyar pedagógiai végzettséggel, és milyen szakirányúval,
- létezik-e írásos gyermekvédelmi (safeguarding) szabályzat, és megfelel-e a professzionális balettoktatásra vonatkozó nemzetközi irányelveknek,
- van-e életkorhoz igazított tanterv és dokumentált terheléstervezés, a heti óraszámot az előadásokkal együtt számolva,
- milyen szakmai protokoll alapján döntenek a spiccre állás időpontjáról, és alkalmaznak-e a nemzetközi ajánlásokkal ellentétes technikákat, például széken végzett passzív nyújtást,
- milyen szabályok vonatkoznak a sérülésvédelemre, a kiskorúakról készülő felvételekre és azok nyilvános felhasználására,
- milyen szabály rendezi a növendékek hozzáférését az intézmény tereihez és színpadához más képzésben tanulókhoz képest,
- létezik-e összeférhetetlenségi szabály a felvételi, a szereposztási és az előmeneteli döntésekben.

Nyilvános források

- Átlátszó, 2026. október 29.: „Mi voltunk a kísérleti nyulak”. Félelem, megaláztatás és kormányközeli pénzek az Opera tandíjas balettiskolájában
- szinhaz.net, 2022. október 3.: Két szomszédvár
- Telex és hvg.hu, 2026. október 6.: a Táncművészeti Bizottság javaslata a gyermekvédelmi vizsgálatról

Rendelkezésre álló, nem csatolt dokumentumok

- tanúvallómások, szülői és volt növendéki beszámolók

Érintett kódexpontok

- 4. a), 4. c), 6., 8.

6. Munkahelyi légkör

A balettigazgató rendszeresen fenyegető munkahelyi légkört teremt, ahol a testszégyenítés, valamint az anyákkal, a sérültekkel és a betegekkel szembeni ellenséges hangnem rendszeres.

Kozmér Alexandra, a társulat vezető szólistája 40 évesen, egy üzemi baleset miatti kényszerpihenője alatt kapta meg a szerződésbontást, és négy évvel később megnyerte a pert. A sajtónak nyilatkozó érintettek közül többen abúzusként élték meg azt a módot, ahogyan megalázták őket.

Nyilvános források

- Telex, 2026. szeptember 12. (mint fent)

Rendelkezésre álló, nem csatolt dokumentumok

- tanúvallomások és írásos beszámolók a társulat tagjaitól

Érintett kódexpontok

- 4. a), 4. c), 5., 12., 13.

7. Szereposztás és díjazás

A balettegyüttesben a havi javadalmazás aránytalanul nagy része függ a balettigazgató szereposztási döntéseitől. Ez a rendszer a szakmai munkától független, személyes szimpátián alapuló nyomásgyakorlásra és jutalmazásra is lehetőséget ad. Fontos vizsgálni, hogy milyen írásos szabályok rögzítik a szereposztás szempontjait, és ki ellenőrzi ezek érvényesülését.

Rendelkezésre álló, nem csatolt dokumentumok

- tanúvallomások, díjazási adatok

Érintett kódexpontok

- 4. b), 4. d), 7.

Zárás

Meggyőződésünk, hogy egy független vizsgálat a társulat nyugalmát és az intézmény hitelességét egyaránt szolgálja, és az átvilágítás után induló megújulás fontos lépése lehet. A felvetett kérdések személyes egyeztetésére készséggel rendelkezésre állunk, és válaszát mielőbb várjuk.

Budapest, 2026. november 11.

Üdvözlettel:

Rotter Oszkár
MZTSz

Bárány Balázs Péter
ODFSz

Függelék: a hivatkozott kódexpontok

Forrás: a Magyar Állami Operaház Etikai kódexe, 33/2023. számú főigazgatói utasítás, hatályos 2024. január 1-jétől. A kódex az Operaház honlapján nyilvánosan elérhető. Hatálya kiterjed az intézménnyel munkaviszonyban vagy más foglalkoztatási jogviszonyban álló munkatársakra és a szerződéses partnerekre (3. pont).

4. Az OPERA vállalásai

„Az OPERA a jogszerű és etikus működés biztosítása érdekében vállalja, hogy tevékenysége során a) a személyiségi jogokat, az emberi méltóságot és a magánéletet maradéktalanul tiszteletben tartja, b) az egyenlő bánásmód követelményét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát mindenkor megtartja, c) mindent megtesz a rendezett, biztonságos és egészséges munkahelyi környezet megteremtéséért és fenntartásáért, d) méltányos és igazságos bérezési rendszert alakít ki."

5. Személyiségi jogok tiszteletben tartása

A munkatársak tartózkodnak a jó hírnevet, a becsületet vagy az emberi méltóságot sértő magatartástól, egymással figyelmesen, udvariasan és megfelelő hangnemben kommunikálnak, és zárt körben, illetve nyilvánosság előtt is úgy viselkednek, hogy az ne sértse az OPERA jó hírnevét.

6. Tisztesség

A munkatársak betartják a jogszabályokat és a tevékenységükre vonatkozó szabályokat, elkerülnek minden olyan helyzetet, amely jogszerűtlen vagy etikátlan magatartás látszatát keltheti, és feladataikat az OPERA érdekében végzik.

7. Szakértelem, tárgyilagosság, előítélet-mentesség

„A munkatársaktól és szerződéses partnerektől elvárt az előítélet-mentesség, azaz, hogy másokkal szembeni magatartásukat és döntéseiket az érintett cselekedetei alapján, az érintettre, vagy a csoportjára vonatkozó benyomástól és esetleg már meglévő nézetektől mentesen alakítsa ki." A pont előírja a hiteles, tárgyszerű és szakszerű tájékoztatást is.

8. Együttműködés

A munkatársak együttműködnek minden jóhiszemű érintettel, döntéseiket indokolják, a konfliktusokat konstruktívan kezelik, az erőforrásokat takarékosan használják, és védik az OPERA vagyonát.

10. Felelősség

„A munkatársak és szerződéses partnerek a feladataikat döntéseik, nyilatkozataik és cselekedeteik súlyának tudatában felelősen teljesítik, ezért tevékenységük során figyelembe veszik annak belátható következményeit."

12. Példamutatás

„A vezető munkatárs munkája során a jogi és etikai követelményeknek megfelelő magatartást személyes példamutatásával ösztönzi, vezetői pozíciójából fakadó sajátos kötelességeit olyan módon teljesíti, hogy az a felelősségvállalás, a kötelességteljesítés és az emberségesség példája legyen azok számára is, akiket ugyanilyen kötelezettségek nem terhelnek."

13. Támogatás

A vezető munkatárs „megvédi munkatársait minden olyan jogtalan vagy etikátlan támadástól, amely munkájuk miatt éri őket", nyílt munkakörnyezetet alakít ki az etikus magatartás megvitatására, és „tartózkodik a vélt vagy valós hatalmi helyzettel történő visszaéléstől."

14. Számonkérés

A vezető munkatárs „a jogi és morális kötelességeiket megszegő munkatársakkal szemben részrehajlás nélkül, elvszerűen és következetesen érvényesíti a kötelességszegés indokolt és arányos szankcióit."

15. Etikai vétség bejelentése

„Az OPERA a megtett bejelentéseket a vonatkozó eljárásrend szerint kivizsgálja, és megalapozott bejelentés esetén megteszi a szükséges intézkedéseket."

Források

- Az Operaház Etikai kódexe (2024): https://kelesys.opera.hu/ugyfel/opera/cikktar/5090/Etikai_kodex_2024.01.01..pdf
- Telex, 2026. 09. 12.: Közel száz neves balettművész kéri…: https://telex.hu/belfold/2026/09/12/magyar-nemzeti-balett-level-solymosi-tamas-perek-leblanc-gergely-bizottsag
- Telex, 2026. 10. 06.: A balettpolip visszavág: https://telex.hu/belfold/2026/10/06/etikai-vizsgalat-tancmuveszeti-bizottsag-operahaz-balett-okovacs-solymosi-nagy-zoltan
- hvg.hu, 2026. 10. 06.: Azt kérik a kormánytól, hogy indítson vizsgálatot: https://hvg.hu/itthon/20261006_okovacs-szilveszter-etikai-vizsgalat-tancmuveszeti-bizottsag-operahaz-balett
- Átlátszó, 2026. 10. 29.: „Mi voltunk a kísérleti nyulak": https://atlatszo.hu/oktatas/2026/10/29/mi-voltunk-a-kiserleti-nyulak-felelem-megalaztatas-es-kormanykozeli-penzek-az-opera-tandijas-balettiskolajaban/
- Index, 2026. 11. 02.: Azonnali hatállyal menesztették Ókovács Szilvesztert: https://index.hu/kultur/2026/11/02/okovacs-szilveszter-menesztes-magyar-allami-operahaz-tarr-zoltan/
- Telex, 2025. 12. 24.: Az Opera Diótörője a kulisszák mögül: https://telex.hu/karakter/kultura/2025/12/24/selyempapir-lavina-az-opera-diotoro-je-a-kulisszak-mogul-balett-csajkovszkij-operahaz
- Telex, 2024. 01. 11.: Kovács Noel Ágoston felmondása: https://telex.hu/belfold/2024/01/11/amator-inkompetens-magyar-allami-operahaz-felmondas-balett-tancos-kovacs-noel-agoston

- szinhaz.net, 2022. 10. 03.: Két szomszédvár: https://szinhaz.net/2022/10/03/ket-szomszedvar/
- Moscow Ballet Competition, 2026: a zsűri névsora: https://moscowballetcompetition.com/en/news/obyavleny-imena-zhyuri-xv-mezhdunarodnogo-konkursa-artistov-baleta/
- Voci dell'Opera, 2026: interjú Solymosi Tamással: https://www.vocidellopera.com/single-post/one-theatre-two-perspectives-tamas-solymosi-and-marmus-auguste-on-the-competition-the-bronze-meda?lang=en
- Hungary Today, 2024. 06. 25.: Benois de la Danse: https://hungarytoday.hu/gergo-armin-balazsi-receives-the-most-prestigious-ballet-award/
- Dance Open: Tatiana Melnik adatlapja: https://danceopen.com/en/56-dance-open-persons/dance-open-gala-stars/542-tatiana-melnik-eng
- A Vígszínház etikai kódexének összefoglalója (2021): https://www.vigszinhaz.hu/res/2_osszefoglalo_tajekoztato_etikai_kodex_vigszinhaz_20210308.pdf